

WICEPREZES RADY MINISTRÓW
MINISTER
KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
prof. dr hab. Piotr Gliński

Warszawa, 07 grudnia 2022 r.

BAK.0802.14.2022

Pani
Barbara Józwiak
Prezes Zarządu
Stowarzyszenie Autorów i Wydawców
Copyright Polska

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku *o kontroli w administracji rządowej*¹ w terminie od 11 lipca do 12 sierpnia 2022 r.² przeprowadzono kontrolę w Stowarzyszeniu Autorów i Wydawców *Copyright Polska*. Kontrola obejmowała działalność w zakresie realizacji zadania polegającego na wypłacie wynagrodzeń za użyczenie egzemplarzy utworów przez biblioteki publiczne, z dofinansowania przekazywanego przez MKiDN ze środków Funduszu Promocji Kultury (art. 35¹ ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. *o prawie autorskim i prawach pokrewnych*) w latach 2018 – 2021.

Czynności kontrolne przeprowadzone zostały na podstawie upoważnienia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego nr 179/U/2022/MKiDN z dnia 15 czerwca 2022 r. przez
– głównego specjalistę Biura Audytu Wewnętrznego i Kontroli Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Zgodnie z art. 47 w zw. z art. 46 ust. 1 ustawy *o kontroli w administracji rządowej*, przekazuję Pani Wystąpienie pokontrolne.

Działalność Stowarzyszenia w zakresie objętym kontrolą należy ocenić pozytywnie.

1. Podstawy działalności i organizacja

Stowarzyszenie Autorów i Wydawców *Copyright Polska*, zwane dalej *Stowarzyszeniem* jest organizacją zrzeszającą autorów utworów, rodzajami których Stowarzyszenie zbiorowo zarządza, wydawców oraz podmioty reprezentujące uprawnionych, wskazane w treści art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2015 r. *o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i pokrewnymi*, w szczególności organizacje, których celem jest reprezentowanie wydawców lub autorów oraz ochrona ich praw, jeżeli mają obywatelstwo państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu

¹ Dz. U. z 2020 r., poz. 224

² z wyłączeniem dni 21-22 lipca 2022 r. i 03-05 sierpnia 2022 r.

(EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub miejsce zamieszkania albo siedzibę w tym państwie.

Stowarzyszenie posiada osobowość prawną i jest zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem 139675.

W badanym okresie Stowarzyszenie działało w szczególności na podstawie przepisów:

- 1) ustawy z dnia 07 kwietnia 1989 r. *Prawo o stowarzyszeniach*,
- 2) ustawy z dnia 15 czerwca 2018 r. *o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i pokrewnymi*,
- 3) ustawy z dnia 04 lutego 1994 r. *o prawie autorskim i prawach pokrewnych*,
- 4) Statutu:
 - a) uchwalonego w dniu 08 stycznia 2002 r. ze zmianami (tekst jednolity z dnia 26 czerwca 2017 r. – przyjęty na podstawie Uchwały WZCz/4/17 Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia)
 - b) uchwalonego Uchwałą Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia z dnia 17 kwietnia 2019 r.³ ze zmianami⁴

Organami Stowarzyszenia są: Walne Zebranie Członków, Zarząd i Komisja Rewizyjna.

Zgodnie z § 28 Statutu do składania oświadczeń woli w imieniu Stowarzyszenia niezbędne jest współdziałanie dwóch członków Zarządu. Do zaciągania zobowiązań majątkowych w imieniu Stowarzyszenia uprawnieni są dwaj członkowie Zarządu działający łącznie, w tym Prezes Zarządu lub Wiceprezes Zarządu, z zastrzeżeniem pkt 35.3 lit d-g Statutu (określającego obowiązki i zadania Komisji rewizyjnej).

W okresie objętym kontrolą:

- Dyrektorem Generalnym byli: p. (do dnia 31 stycznia 2020 r.)
i p. (w okresie od 01 lutego 2020 r. do 31 grudnia 2021 r.).
- Główną Księgową była p.

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych trwała kadencja Zarządu Stowarzyszenia, która rozpoczęła się w grudniu 2019 r.

2. Zasady wypłat wynagrodzeń za użyczenie egzemplarzy utworów wyrażonych słowem

W myśl art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 04 lutego 1994 r. *o prawie autorskim i prawach pokrewnych* z tytułu użyczenia egzemplarzy utworów wyrażonych słowem, powstałych lub opublikowanych w języku polskim w formie drukowanej, przez biblioteki publiczne w rozumieniu ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. *o bibliotekach*⁵, zwane dalej *bibliotekami publicznymi*, przysługuje wynagrodzenie określone i wypłacane na zasadach określonych w rozdziale 4.⁶

Przedmiotowe wynagrodzenie przysługuje:

³ Uchwała WZCz/3/19 w sprawie przyjęcia nowego Statutu SAIW Copyright Polska

⁴ zmiany Statutu przyjęte na podstawie Uchwały NWZCz/7/19 Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie zmiany Statutu SAIW Copyright Polska zgodnie z zaleceniami MKiDN zgłoszonymi w procesie rejestracji Statutu uchwalonego 17 kwietnia 2019 r. Tekst jednolity obejmujący zmiany Statutu wprowadzone w dniu 17 grudnia 2019 r. – przyjęty na podstawie Uchwały NWZCz/8/19 Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia z dnia 17 grudnia 2019 r.

⁵ Dz.U. z 2019 r. poz. 1479

⁶ powyższego przepisu nie stosuje się do użyczenia egzemplarzy przez Bibliotekę Narodową

- 1) twórcy utworu wyrażonego słowem, powstałego i opublikowanego w języku polskim,
- 2) tłumaczowi na język polski utworu wyrażonego słowem, powstałego w języku obcym i opublikowanego w języku polskim,
- 3) współtwórcy utworu, o którym mowa w pkt 1, którego wkład jest utworem plastycznym lub fotograficznym,
- 4) wydawcy utworu wyrażonego słowem i opublikowanego w języku polskim,

po złożeniu pisemnego oświadczenia o woli otrzymywania wynagrodzenia, zwanego dalej *oświadczeniem*, do wyznaczonej w tym celu organizacji zbiorowego zarządzania. Oświadczenie wywołuje skutki w danym roku, jeżeli zostanie złożone do dnia 31 sierpnia danego roku. Złożone oświadczenie wywołuje skutki w latach następnych do momentu jego cofnięcia⁷.

Wynagrodzenie powyższe nie przysługuje za użyczenie egzemplarza utworu w celu korzystania z niego wyłącznie na terenie biblioteki publicznej.

Zgodnie z art. 35¹ ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych wynagrodzenie za użyczenie przez biblioteki publiczne egzemplarzy utworów wyrażonych słowem jest wypłacane przez wyznaczoną przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego organizację zbiorowego zarządzania prawami autorskimi z dofinansowania przekazywanego jej przez tego ministra ze środków Funduszu Promocji Kultury. Zgodnie z art. 35¹ ust. 2 ustawy, minister wyznacza organizację na okres nie dłuższy niż pięć lat, po przeprowadzeniu konkursu uwzględniającego następujące kryteria:

- reprezentatywność,
- zdolność organizacyjną do realizacji zadania w sposób zapewniający efektywną wypłatę wynagrodzeń za użyczenie,
- skuteczność i prawidłowość działania,
- zasadność i wysokość planowanych kosztów określania wysokości i wypłaty wynagrodzeń za użyczenie.

Szczegółową procedurę przeprowadzenia konkursu określa rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 listopada 2015 r. *w sprawie procedury podziału i wypłaty wynagrodzenia za użyczenie oraz wyznaczenia w drodze konkursu organizacji zbiorowego zarządzania uprawnionej do podziału i wypłaty tego wynagrodzenia*.⁸

W dniu 09 czerwca 2016 r. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, zwany dalej *Ministrem*, działając na podstawie art. 35¹ ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. *o prawie autorskim i prawach pokrewnych*⁹ po przeprowadzeniu stosownego konkursu, wyznaczył Stowarzyszenie Autorów i Wydawców *Copyright Polska* do dokonywania w latach 2016 – 2020 podziału i wypłaty wynagrodzenia za użyczenie przez biblioteki publiczne egzemplarzy utworów wyrażonych słowem (*Public Lending Right*, zwane dalej *PLR*).

W dniu 08 marca 2021 r. Minister ponownie wyznaczył Stowarzyszenie jako organizację zbiorowego zarządzania prawami autorskimi uprawnioną do podziału i wypłaty wynagrodzenia *PLR* na lata 2021 – 2025.

Podstawę do obliczenia wysokości wynagrodzenia za użyczenie, które przypada poszczególnym podmiotom, stanowią informacje dotyczące użyczeń egzemplarzy utworów w danym roku kalendarzowym, przekazywane przez 60 bibliotek publicznych ujętych w wykazie, stanowiącym

⁷ art. 35¹ ust. 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych

⁸ Dz. U. z 2015 r. poz. 1924

⁹ Dz. U. z 2019 r. poz. 1231, 7 późn. zm.

załącznik do ww. rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 02 listopada 2015 r.¹⁰ w terminie 3 miesięcy od zakończenia roku kalendarzowego, za który następuje wypłata wynagrodzenia za użyczenie.

Wyznaczona organizacja zbiorowego zarządzania dokonuje proporcjonalnego podziału kwoty przekazanej na wynagrodzenie za użyczenie należne poszczególnym podmiotom, o których mowa w art. 28 ust. 5, a następnie, nie później niż do końca danego roku kalendarzowego dokonuje jego wypłaty.

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 02 listopada 2015 r. *w sprawie procedury podziału i wypłaty wynagrodzenia za użyczenie oraz wyznaczenia w drodze konkursu organizacji zbiorowego zarządzania uprawnionej do podziału i wypłaty tego wynagrodzenia*¹¹ zawiera (w załączniku) wykaz 60 bibliotek publicznych obowiązanych do przekazywania informacji dotyczących użyczeń egzemplarzy utworów wyrażonych słowem.

Informacje przekazywane przez biblioteki obejmują¹²:

- 1) liczbę wszystkich użyczeń egzemplarzy utworów wyrażonych słowem w danym roku kalendarzowym;
- 2) wykaz utworów wyrażonych słowem, których egzemplarze były użyczone w danym roku kalendarzowym, wraz ze wskazaniem w stosunku do każdego z nich:
 - a) numeru lub numerów ISBN,
 - b) twórcy albo twórców utworu,
 - c) twórców utworów plastycznych lub fotograficznych, o ile utwory takie są połączone z utworami wyrażonymi słowem w celu rozpowszechniania,
 - d) tłumacza, o ile utwór wyrażony słowem jest tłumaczony na język polski z języka obcego,
 - e) wydawcy,
 - f) liczby użyczeń egzemplarzy w danym roku kalendarzowym.

3. Umowy o dofinansowanie na wypłatę wynagrodzenia za użyczenie egzemplarzy utworów przez biblioteki publiczne zawarte w latach 2018 – 2021

Zgodnie z art. 35¹ ust. 8 *ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych* dofinansowanie na wypłatę wynagrodzenia za użyczenie jest przekazywane na podstawie umowy zawieranej co roku między ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego a organizacją zbiorowego zarządzania do tego wyznaczoną.

W latach 2018 – 2021 Stowarzyszenie otrzymało dofinansowania ze środków finansowych Ministra pochodzących z Funduszu Promocji Kultury na wypłatę wynagrodzeń za użyczenie egzemplarzy utworów przez biblioteki publiczne, w następującej wysokości:

3.978.000,00 zł - w 2018 r. (na podstawie umowy z dnia 23 sierpnia 2018 r.)

4.073.000,00 zł – w 2019 r. (umowa nr 2/DWiM/2019 z dnia 27 sierpnia 2019 r.)

4.171.000,00 zł – w 2020 r. (umowa nr 3/2020/DWiM/z dnia 30 października 2020 r.)

4.271.000,00 zł – w 2021 r. (umowa nr 3/DWiM/2021 z dnia 16 września 2021 r.)

¹⁰ w sprawie procedury podziału i wypłaty wynagrodzenia za użyczenie oraz wyznaczenia w drodze konkursu organizacji zbiorowego zarządzania uprawnionej do podziału i wypłaty tego wynagrodzenia

¹¹ Dz.U. z 2015 r. poz. 1924

¹² § 4 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 02 listopada 2015 r. w sprawie procedury podziału i wypłaty wynagrodzenia za użyczenie oraz wyznaczenia w drodze konkursu organizacji zbiorowego zarządzania uprawnionej do podziału i wypłaty tego wynagrodzenia

We wszystkich umowach Stowarzyszenie (Zleceniobiorca) oświadczyło, że całkowity koszt zadania nie przekroczy wysokości przyznanych środków finansowych Ministra, a w przeciwnym wypadku dodatkowe koszty zostaną pokryte ze środków własnych Stowarzyszenia.

Termin wykonania zadania w każdej z umów ustalono od dnia 01 stycznia do 31 grudnia danego roku.

Zleceniobiorca był zobowiązany wykorzystać środki finansowe Ministra na działania, które prowadził w okresie od 01 stycznia do 31 grudnia danego roku, tj. do dnia zakończenia zadania, poprzez realizację wszystkich płatności (w tym podatków i świadczeń od wynagrodzeń). Środki finansowe, które nie zostały wykorzystane w danym roku, Zleceniobiorca był zobowiązany zwrócić na rachunek MKiDN w terminie 15 dni od dnia zakończenia zadania.

4. Podział i wypłata wynagrodzeń PLR

Podział dofinansowania odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym w szczególności według zasad określonych w rozporządzeniu z dnia 02 listopada 2015 r. *w sprawie procedury podziału i wypłaty wynagrodzenia za użyczenie oraz wyznaczenia w drodze konkursu organizacji zbiorowego zarządzania uprawnionej do podziału i wypłaty tego wynagrodzenia* i według procedury szczegółowo opisanej w obowiązującym w Stowarzyszeniu Regulaminie repartycji. W badanym okresie obowiązywał Regulamin repartycji i realizacji wynagrodzeń z tytułu użyczenia egzemplarzy utworów przez biblioteki publiczne (PLR) przyjęty uchwałą Zarządu nr Z/32/16 z dnia 16 września 2016 r., który był pięciokrotnie zmieniany¹³.

W okresie objętym kontrolą do podziału wynagrodzeń z przyznanych dofinansowań Stowarzyszenie stosowało program komputerowy pn. *PLR – Wynagrodzenia za wypożyczenia biblioteczne Stowarzyszenie Autorów i Wydawców Copyright Polska* -

Stowarzyszenie było corocznie zobowiązane do składania Raportu z realizacji zadania w terminie do 30 dni od dnia wskazanego w umowach o dofinansowanie jako termin końcowy wykonania zadania. W latach 2018 – 2021 przedmiotowe raporty były składane w sposób terminowy, a wykazane w nich dane zgodne są z danymi wynikającymi z okazanej ewidencji księgowej i dowodami księgowymi.

Raporty końcowe z wykonania zadania *Wypłata wynagrodzenia za użyczenie egzemplarzy utworów przez biblioteki publiczne* za lata 2018-2021 zostały złożone w dniach odpowiednio: 25 stycznia 2019 r.¹⁴, 30 stycznia 2020 r., 28 stycznia 2021 r.¹⁵ i 28 stycznia 2022 r.¹⁶

4.1 Wypłata wynagrodzeń PLR w 2018 r.

Zarząd Stowarzyszenia przyjął uchwałę nr Z/38/18 z dnia 30 listopada 2018 r. dotyczącą zatwierdzenia list wynagrodzeń za użyczenie egzemplarzy utworów przez biblioteki publiczne

¹³ zmiany Regulaminu repartycji i realizacji wynagrodzeń z tytułu użyczenia egzemplarzy utworów przez biblioteki publiczne (PLR) wprowadzone zostały następującymi uchwałami Zarządu SAIW: nr Z/14/17 z dnia 29 marca 2017 r., nr Z/34/18 z dnia 21 września 2018 r., nr Z/16/19 z dnia 22 marca 2019 r., nr NWZCz/12/19 z dnia 17 grudnia 2019 r. i nr WZCz/4/21 z dnia 10 września 2021 r.

¹⁴ w odpowiedzi na wezwanie MKiDN z dnia 21 lutego 2019 r. uzupełniony raport został złożony w dniu 11 marca 2019 r.

¹⁵ w odpowiedzi na wezwanie MKiDN z dnia 25 lutego 2021 r. uzupełniony raport został złożony w dniu 12 marca 2021 r.

¹⁶ w odpowiedzi na wezwanie MKiDN z dnia 25 lutego 2022 r. uzupełniony raport został złożony w dniu 25 marca 2022 r.

w odpowiedzi na wezwanie MKiDN z dnia 21 kwietnia 2022 r. uzupełniony raport został złożony w dniu 16 maja 2022 r.; w odpowiedzi na wezwanie MKiDN z dnia 15 czerwca 2022 r. uzupełniony raport został złożony w dniu 07 lipca 2022 r.;

w 2017 roku. Zgodnie z ww. uchwałą do podziału na wynagrodzenia PLR przeznaczono kwotę 3.624.140,97 zł powiększoną w stosunku do zapisanej w umowie o kwotę 43.940,97 zł pochodzącą z zaoszczędzonych przez Stowarzyszenie kosztów. Przedmiotowe listy przewidywały wypłatę wynagrodzeń 1694 autorom, tłumaczom i współtwórcom utworów wyrażonych słowem oraz 176 wydawcom takich utworów.

W 2018 r. wypłacono wynagrodzenia w łącznej kwocie 3.623.479,71 zł, z czego: 2.717.445,07 zł stanowiły wynagrodzenia dla twórców/tłumaczy/współtwórców oraz 906.034,64 zł dla wydawców.

W dniu 08 stycznia 2019 r. zwrócono do MKiDN środki w kwocie 661,83 zł, które nie zostały wydatkowane w terminie wynikającym z zawartej umowy z uwagi na: a) niemożność ich wypłaty z powodu śmierci uprawnionych, b) brak możliwości proporcjonalnego rozdzielenia pomiędzy uprawnionych i c) zaokrąglenia groszowe.

Sprawdzeniem objęto 50 wypłat wynagrodzeń PLR z 2018 r. (w tym: oświadczenia złożone przez uprawnionych oraz dowody księgowe – listy płac, faktury VAT, rachunki) na łączną kwotę 668.515,72 zł, co stanowiło 18,45% wypłaconych z tego tytułu środków dla uprawnionych. Poddane kontroli wypłaty wynagrodzeń mieściły się w przedziale od 94,87 zł do 23.699,55 zł. W wyniku sprawdzenia stwierdzono, że:

- wynagrodzenia zostały wypłacone w kwotach wynikających z podjętej przez Zarząd Uchwały nr Z/38/18 z dnia 30 listopada 2018 r. i terminach wynikających z zawartej umowy z MKiDN (do dnia 31 grudnia 2018 r.),
- podatki i świadczenia od wynagrodzeń zostały zapłacone w terminie wynikającym z zawartej z MKiDN umowy, tj. do dnia 31 grudnia 2018 r.
- dowody księgowe zostały opatrzone stosownymi adnotacjami o ich sfinansowaniu ze środków MKiDN, sprawdzone i zatwierdzone do wypłaty,
- dla zadania prowadzono wyodrębnioną ewidencję księgową.

4.2 Wypłata wynagrodzeń PLR w 2019 r.

Uchwała nr Z/60/19 zatwierdzająca listy wynagrodzeń za użyczenie egzemplarzy utworów przez biblioteki publiczne w 2018 roku została przyjęta przez Zarząd Stowarzyszenia w dniu 13 grudnia 2019 r. Zgodnie z ww. uchwałą do podziału na wynagrodzenia PLR przeznaczono kwotę 3.680.228,34 zł. Przedmiotowe listy przewidywały wypłatę wynagrodzeń 1813 autorom, tłumaczom i współtwórcom utworów wyrażonych słowem oraz 177 wydawcom takich utworów.

W 2019 r. wypłacono wynagrodzenia ze środków MKiDN w łącznej kwocie 3.679.378,19 zł, z czego: 2.759.370,73 zł stanowiły wynagrodzenia dla twórców/tłumaczy/współtwórców oraz 920.007,46 zł dla wydawców.

W dniu 09 stycznia 2020 r. zwrócono do MKiDN środki w kwocie 850,15 zł, które nie zostały wydatkowane w terminie wynikającym z zawartej umowy z uwagi na: a) niemożność ich wypłaty z powodu śmierci uprawnionych lub braku kontaktu z uprawnionymi, b) brak możliwości proporcjonalnego rozdzielenia pomiędzy uprawnionych.

Sprawdzeniem objęto 50 wypłat wynagrodzeń PLR z 2019 r. (w tym: oświadczenia złożone przez uprawnionych oraz dowody księgowe – listy płac, faktury VAT, rachunki) na łączną kwotę 776.406,28 zł, co stanowiło 21,10% wypłaconych z tego tytułu środków dla uprawnionych. Poddane kontroli wypłaty wynagrodzeń mieściły się w przedziale od 49,73 zł do 25.357,05 zł. W wyniku sprawdzenia stwierdzono, że:

- wynagrodzenia zostały wypłacone w kwotach wynikających z podjętej przez Zarząd Uchwały nr Z/60/19 z dnia 13 grudnia 2019 r. i terminach wynikających z zawartej umowy z MKiDN (do dnia 31 grudnia 2019 r.),
- podatki i świadczenia od wynagrodzeń zostały zapłacone w terminie wynikającym z zawartej z MKiDN umowy, tj. do dnia 31 grudnia 2019 r.
- dowody księgowe zostały opatrzone stosownymi adnotacjami o ich sfinansowaniu ze środków MKiDN, sprawdzone i zatwierdzone do wypłaty,
- dla zadania prowadzono wyodrębnioną ewidencję księgową.

4.3 Wypłata wynagrodzeń PLR w 2020 r.

Zarząd Stowarzyszenia przyjął uchwałę nr Z/45/20 z dnia 04 grudnia 2020 r. zatwierdzającą listy wynagrodzeń za użyczenie egzemplarzy utworów przez biblioteki publiczne w 2019 roku. Zgodnie z ww. uchwałą do podziału na wynagrodzenia PLR przeznaczono kwotę 3.753.900,00 zł. Przedmiotowe listy przewidywały wypłatę wynagrodzeń 1918 autorom, tłumaczom i współtwórcom utworów wyrażonych słowem oraz 184 wydawcom takich utworów.

W 2020 r. wypłacono wynagrodzenia ze środków MKiDN w łącznej kwocie 3.748.143,20 zł, z czego: 2.809.722,05 zł stanowiły wynagrodzenia dla twórców/tłumaczy/współtwórców oraz 938.421,15 zł dla wydawców.

W dniu 31 grudnia 2020 r. zwrócono do MKiDN środki w kwocie 5.756,80 zł, które nie zostały wydatkowane w terminie wynikającym z zawartej umowy z uwagi m.in. na: a) niemożność ich wypłaty z powodu śmierci uprawnionych lub braku kontaktu z uprawnionymi, b) niewystawienia dokumentów księgowych przez uprawnionego oraz niewyrażenie zgody na samofakturowanie, c) brak możliwości proporcjonalnego rozdzielenia pomiędzy uprawnionych.

Sprawdzeniem objęto 50 wypłat wynagrodzeń PLR z 2020 r. (w tym: oświadczenia złożone przez uprawnionych oraz dowody księgowe – listy płac, faktury VAT, rachunki) na łączną kwotę 691.753,13 zł, co stanowiło 18,46% wypłaconych z tego tytułu środków dla uprawnionych. Poddane kontroli wypłaty wynagrodzeń mieściły się w przedziale od 513,26 zł do 26.840,05 zł. W wyniku sprawdzenia stwierdzono, że:

- wynagrodzenia zostały wypłacone w kwotach wynikających z podjętej przez Zarząd Uchwały nr Z/45/20 z dnia 04 grudnia 2020 r. i terminach wynikających z zawartej umowy z MKiDN (do dnia 31 grudnia 2020 r.),
- podatki i świadczenia od wynagrodzeń zostały zapłacone w terminie wynikającym z zawartej z MKiDN umowy, tj. do dnia 31 grudnia 2020 r.,
- dowody księgowe zostały opatrzone stosownymi adnotacjami o ich sfinansowaniu ze środków MKiDN,
- wyodrębniona ewidencja księgowa.

4.4 Wypłata wynagrodzeń PLR w 2021 r.

Zarząd Stowarzyszenia przyjął uchwałę nr Z/35/21 z dnia 01 grudnia 2021 r. zatwierdzającą listy wynagrodzeń za użyczenie egzemplarzy utworów przez biblioteki publiczne w 2020 roku. Zgodnie z ww. uchwałą do podziału na wynagrodzenia PLR przeznaczono kwotę 3.883.900,00 zł. Przedmiotowe listy przewidywały wypłatę wynagrodzeń 1996 autorom, tłumaczom i współtwórcom utworów wyrażonych słowem oraz 193 wydawcom takich utworów.

W 2021 r. wypłacono wynagrodzenia ze środków MKiDN w łącznej kwocie 3.882.305,52 zł,

z czego: 2.911.330,98 zł stanowiły wynagrodzenia dla twórców/ tłumaczy/współtwórców oraz 970.974,54 zł dla wydawców.

W dniu 30 grudnia 2021 r. zwrócono do MKiDN środki w kwocie 1.594,48 zł, które nie zostały wydatkowane w terminie wynikającym z zawartej umowy z uwagi m.in. na: a) niemożność ich wypłaty z powodu śmierci uprawnionych, b) brak możliwości proporcjonalnego rozdzielenia pomiędzy uprawnionych.

Sprawdzeniem objęto 50 wypłat wynagrodzeń PLR z 2021 r. (oświadczenia złożone przez uprawnionych oraz dowody księgowe – listy płac, faktury VAT, rachunki) na łączną kwotę 690.825,64 zł, co stanowiło 17,79% wypłaconych z tego tytułu środków dla uprawnionych. Poddane kontroli wypłaty wynagrodzeń mieściły się w przedziale od 74,87 zł do 28.282,55 zł. W wyniku sprawdzenia stwierdzono, że:

- wynagrodzenia zostały wypłacone w kwotach wynikających z podjętej przez Zarząd Uchwały nr Z/35/21 z dnia 01 grudnia 2021 r. i terminach wynikających z zawartej umowy z MKiDN (do dnia 31 grudnia 2021 r.),
- podatki i świadczenia od wynagrodzeń zostały zapłacone w terminie wynikającym z zawartej z MKiDN umowy, tj. do dnia 31 grudnia 2021 r.,
- dowody księgowe zostały opatrzone stosownymi adnotacjami o ich sfinansowaniu ze środków MKiDN,
- dla zadania prowadzono wyodrębnioną ewidencję księgową.

5. Uzasadnione i udokumentowane koszty

Zgodnie z art. 35¹ ust. 10 ustawy o *prawie autorskim i prawach pokrewnych* dofinansowanie na wypłatę wynagrodzenia za użyczenie w części przeznaczony na pokrycie uzasadnionych i udokumentowanych kosztów określenia wysokości i wypłaty wynagrodzenia za użyczenie, ponoszonych przez organizację zbiorowego zarządzania, w danym roku kalendarzowym nie może przekraczać 10% kwoty udzielonego dofinansowania.

Każdorazowo wysokość planowanych kosztów określona została w zawartych umowach o dofinansowanie w szczegółowym kosztorysie zadań. W umowach o dofinansowanie określono, że Zleceniobiorca ma prawo ograniczania całkowitej kwoty kosztów w nich wskazanej i tym samym odpowiedniego powiększania kwoty na wynagrodzenia dla uprawnionych, jak również ma prawo do samodzielnego dokonywania dowolnych przesunięć kosztów pomiędzy poszczególnymi ich rodzajami.

W latach 2018 – 2021 potrącone przez Stowarzyszenie z kwoty dofinansowania koszty nie przekraczały określonego przez ww. ustawę limitu 10% oraz wysokości określonej w umowach i wynosiły odpowiednio:

- a) w 2018 r.: 287.690,27 zł (7,23% kwoty dofinansowania), w tym:
 - koszty osobowe: 185.182,81 zł,
 - koszty techniczne: 50.766,68 zł,
 - koszty administracyjne: 51.740,78 zł.
- b) w 2019 r.: 319.326,55 zł (7,84% kwoty dofinansowania), w tym:
 - koszty osobowe: 218.105,43 zł (17,78% wzrost w porównaniu z rokiem 2018),
 - koszty techniczne: 62.108,75 zł (22,34% wzrost w stosunku do roku

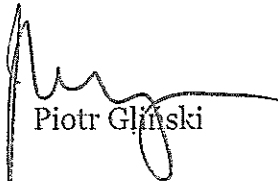
- poprzedniego),
- koszty administracyjne: 38.912,37 zł (24,79% spadek w stosunku do roku 2018),
 - marketing: 200,00 zł.
- c) w 2020 r.: 339.105,69 zł (8,13% kwoty dofinansowania), w tym:
- koszty osobowe: 262.423,13 zł (20,32% wzrost w porównaniu z rokiem 2019),
 - koszty techniczne: 51.848,33 zł (16,5% spadek w porównaniu z rokiem 2019),
 - koszty administracyjne: 24.834,23 zł (36,18% spadek w porównaniu z rokiem 2019).
- d) w 2021 r.: 387.100,00 zł (9,06% kwoty dofinansowania)
- koszty osobowe: 290.264,96 zł (10,61% wzrost w porównaniu z rokiem 2020),
 - koszty techniczne: 49.009,08 zł (5,48% spadek w porównaniu z rokiem 2020),
 - koszty administracyjne: 47.825,96 zł (92,58% wzrost w porównaniu z rokiem 2020).

Kontrolą objęto koszty Stowarzyszenia potrącone z kwot dofinansowań na wypłatę wynagrodzeń PLR w latach 2018 – 2021 (w tym wybrane koszty: wynagrodzeń osobowych i bezosobowych wraz z narzutami oraz usług obcych), w łącznej kwocie 587.759,24 zł, w tym:

- koszty z 2018 r.: 117.237,72 zł, co stanowiło 40,75% łącznej kwoty potrąconych kosztów,
- koszty z 2019 r.: 152.258,56 zł (47,68% kosztów),
- koszty z 2020 r.: 169.633,22 zł (50,02% kosztów),
- koszty z 2021 r.: 148.629,74 zł (38,40% kosztów).

W wyniku kontroli stwierdzono, że wszystkie koszty zostały poniesione zgodnie z zawartymi umowami o dofinansowanie i odpowiednio udokumentowane. Dowody księgowe zostały opisane, sprawdzone i zatwierdzone do wypłaty oraz opatrzone klauzulami informującymi o ich sfinansowaniu ze środków MKiDN, jak też prawidłowo ujęte w wyodrębnionej ewidencji księgowej.

W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości i w związku z tym nie wydano zaleceń pokontrolnych.

Piotr Gliński

